

T.C

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.16.0.SGB.0.10.02.00/610 - 131732
Konu : Soru Önergesi

13/06/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 21/05/2012 tarihli ve A.01.0.KKB. 0.10.00.00- 67274 sayılı yazınız.

Muş Milletvekili Sayın Demir ÇELİK'in 7/7041 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EK: Cevap (8 sayfa)

**MUŞ MİLLETVEKİLİ SAYIN DEMİR ÇELİK'İN 7/7041 ESAS NO'LU YAZILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Batman ilimizin Beşiri ilçesine bağlı Yeni Pınar Köyü'nde bulunan ve 11. Yüzyıla ait olan Ermeni Kilisesi gerekli yenileme çalışmalarının başlamaması nedeni ile tabiri yerindeyse harabeye dönüşmüştür. Köylülerin çöp atma alanı olarak kullandığı tarihi kilisede oluşan tahribat oldukça zarar gördüğünden, gerekli önlemler alınmadığı takdirde tarihi ve kültürel mirası paha biçilemez olan bu tarihi yapı ve buna benzer yapılar geri dönülemez biçimde tahribata uğrayacaktır. Bu ve buna benzer tarihi ve kültürel değerlerimizin korunması ve yeniden kullanabilecek hale getirilmesi oldukça önem arz etmektedir. Özetlediğim bu gelişmeler nazara alındığında aşağıdaki sorularımın cevaplanması hasıl olmuştur.

SORU 1: Başta Batman olmak üzere Doğu ve Güneydoğu illerimizdeki tarihi yapıların yeniden restore edilmesi ve kullanılabilir hale getirilmesi adına Bakanlığınızın yürüttüğü projeler nelerdir?

CEVAP 1: Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce Doğu ve Güneydoğu illerinde yapılan çalışmalar aşağıda belirtilmiştir.

- "Adıyaman Tut Camii Restitüsyon, Restorasyon, Statik Sağlamlaştırma ve Elektrik Projelerinin Yapım İşi"nin 17/08/2011 tarihinde ihalesi yapılmış olup, sözleşmesi 22/08/2011 tarihinde imzalanmıştır. Projeler Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 30/11/2011 tarihli ve 84 sayılı kararıyla onaylanmış ve iş tamamlanmıştır. Adıyaman Tut Camii Restorasyonu işi 2012 Yatırım Programımızda yer almaktadır.

- "Adıyaman Kahta Yeni Kale Restorasyonu Yapımı İşi" 09/06/2011 tarihinde ihale edilmiştir. Söz konusu işin bitim tarihi 23/09/2012 olup, iş devam etmektedir.

- "Adıyaman Müzesi CCTV Sistemi Kurulması İşi"nin bitiş tarihi 31/10/2011 olup, iş tamamlanmıştır.

- "Adıyaman Nemrut Dağı Tümülüsü Ve Anıtları Konsolidasyon Ve Restorasyon Uygulaması" Bakanlığımız ile ODTÜ arasında "Nemrut Dağı ve Tümülüsü ve Anıtları Malzeme, Yapısal Durum, Jeolojik Araştırmalar ve Koruma Önerileri Geliştirme ve Yönetim Planı Hazırlanmasına İlişkin Revizyon Protokol" kapsamındaki çalışmalar tamamlanmıştır. Hazırlanan rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri Şanlıurfa Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 26/10/2011 tarihli ve 43 sayılı kararı ile onaylanmıştır. Yönetim Planı çalışmalarının onay süreci devam etmektedir. 2012 yılında uygulama çalışmaları gerçekleştirilecektir.

- "Adıyaman Yeni Kale Restorasyonu" 09/06/2011 tarihinde ihale edilmiştir. 1.150.563,67 TL sözleşme bedelli işin sözleşmesine göre iş bitim tarihi 23/09/2012'dir.

- "Ağrı Doğubeyazıt İshakpaşa Sarayı Restorasyonu ve Çevre Düzenlemesi İşİ" 22/11/2010 tarihinde ihale edilmiştir. Söz konusu işin bitim tarihi 11/08/2012 tarihi olup, iş devam etmektedir.

- Batman ilinde, Ilısu Barajı ve HES Projesi kapsamında su altında kalacak kültür varlıklarının korunması ve kurtarılması amacıyla;

Hasankeyf ören yerinde bulunan 11 eserin rölöve, restitüsyon, acil önlem ve takviye projeleri 2008-2009 yıllarında temin edilmiş ve ilgili Koruma Bölge Kurulundan onaylanmıştır. Söz konusu yapıların acil önlem ve takviye projeleri doğrultusunda güçlendirme çalışmaları başlatılmış 17/09/2012 tarihinde tamamlanmıştır. Geçici Kabul Teklif Belgesi hazırlanmış olup, geçici kabulü 14 Şubat 2012 tarihinde yapılmış ve Batman Valiliğince onaylanmıştır.

- "Hasankeyf İlçesi, Kaleye Çıkış Yolu Üzerinde Bulunan ve Dicle Nehri'ne Bakan Yüzeyler İle Üzerlerinde Bulunan Mağara Mekanların (konut, dükkan v.b.)İleri Teknikler Kullanılarak (3b, fotogrametri, bütünleşik sistem,v.b.) Belgelenmesi İşİ" tamamlanmış olup, Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 24/03/2011 tarihli ve 3838 sayılı kararı ile onaylanmıştır Söz konusu işin kabulü gerçekleştirilmiştir.

- Antik Hasankeyf ilçesi Kentsel analitik tespit ve kültür varlıklarının envanterlenmesi Batman Valiliğince 12/03/2012 tarihinde yapılan ihale iptal edilmiş olup, yeniden ihale edilmesi için çalışmalar yapılmaktadır.

- Hasankeyf ilçesi Yukarı Şehir ile Darphane bölgesindeki jeolojik sorunların islahı amacıyla proje temini için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü uzmanlarından bir komisyon kurulmuştur. Zemin sorunlarının islahı için Devlet Su İşleri "Özel Teknik Şartname" yi düzenlemiş olup, ihalesi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce yapılacaktır.

- "Hasankeyf Arkeolojik Sit Alanında Bulunan ve Su Altında Kalacak, Taşınması veya Korunması/Güçlendirilmesi Gereken Kültür Varlıklarına İlişkin Mühendislik Projeleri Hizmeti İhale" dosyasının hazırlanması ve ihalesinin gerçekleştirilmesi için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne 14 Haziran 2011 tarihli ve 125823 sayılı yazımız ile bildirilmiştir. 07 Şubat 2012 tarihinde Ilısu Barajı ve HES Projesi Bilim Komisyonu toplantısında Zeynel Bey Türbesi'nin bütüncül taşınmasına yönelik uygulama projelerinin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce hazırlattırılması görüşüne varılmıştır.

- Siirt ilinde bulunan su altında kalacak kültür varlıkları İşin belgelemeye yönelik ihalesi 24/01/2012 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, ihaleye katılım olmadığından iptal edilmiştir. Tekrar 08/03/2012 tarihinde ihale edildiği ve 14/05/2012 tarihinde sözleşmesi, 18/05/2012 tarihinde de yer teslimi yapılarak iş başlatılmıştır.

- "Bayburt Kalesi Restorasyonu İşİ" ve "Bingöl Adaklı, Bağlarpınar Köyü, Tarihi Camii Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon, Mühendislik ve Çevre Düzenleme Projeleri Yapımı İşİ" Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü 2012 Yılı Yatırım Programında bulunmakta olup, ödenekler nispetinde çalışmalar gerçekleştirilecektir.

- "Bitlis Kalesi Onarımı ve Çevre Düzenleme Uygulaması İşİ" 02/06/2010 tarihinde ihale edilmiş, 10/08/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Ahlat Sahil Kalesi Onarımı İşİ" 26/05/2010 tarihinde ihale edilmiş, 08/09/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Bitlis, Ahlat, Selçuklu Mezarlığı Onarımı ve Çevre Düzenlemesi (DAP)" sözleşmesine göre projeler 15/04/2012 tarihinde tamamlanmış, 07/04/2012 tarihli ve 802 sayılı Van Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu kararı ile uygun bulunmuştur. Uygulama işine yönelik 02/08/2011 tarihinde yer teslimi yapılarak çalışmalara başlanılmıştır. 28/06/2012 tarihinde onarım ve düzenleme işinin bitmesi planlanmaktadır.

- Diyarbakır Surlarında kısmi proje ve onarım çalışmaları yapılmış olup, 2008-2011 yılları arasında gerçekleştirilen çalışmalar aşağıda belirtilmiştir.

* "Diyarbakır Surlarında Tehlike Arz Eden Kısımların Onarımı İşİ" (10-17 no'lu burçlar arası, 57-66 no'lu burçlararası ve Saray Kapı) 06/02/2009 tarihinde tamamlanmıştır.

* "Diyarbakır Surları Dağkapı Burcu Onarımı İşİ" 30/07/2009 tarihinde tamamlanmıştır.

* "73-74 no'lu Burçlar ve 73-74-75 no'lu Burçlararası Sur Duvarı Rölöve, Restorasyon ve Restitüsyon Projeleri Yapılması İşİ" 06/07/2010 tarihinde tamamlanmıştır.

* "26 ve 62 no'lu Burçların Rölöve, Restorasyon, Restitüsyon ve Statik Projeleri Yapımı İşİ" 16/07/2010 tarihinde tamamlanmıştır.

* "50 no'lu Burç Rölöve, Restorasyon ve Restitüsyon Projelerinin Yapılması İşİ" 17/10/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

* "Diyarbakır Adliye B Binası Restorasyonu İşİ" 20/12/2010 tarihinde ihale edilmiş, 20/11/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Diyarbakır Surları Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon ve Mühendislik Projeleri Yapımı (I. Etap) (GAP)" Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü 2012 Yılı Yatırım Programında yer almakta olup, etaplar halinde proje ve uygulama çalışmaları yapılacaktır.

- "Diyarbakır Adliye B Binasının Üst Katının Valilik Kabul Salonu, Giriş Katının Kent Müzesi Sergi Salonu Olarak İşlevlendirilmesi İşi" 20/12/2010 tarihinde ihale edilmiştir. Ancak, proje değişikliğinden kaynaklı imalat değişiklikleri mukayeseli keşif yapılmasını zorunlu kılmıştır. Bu sebeple işin bitiş tarihi 28/05/2012 olarak değişmiştir. İş devam etmektedir.

- "Diyarbakır İçkale Yapıları Surları Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon Projesi Yapımı" 04/01/2012 tarihinde ihale edilen işin sözleşmesi sözleşmesine göre 01/12/2012 tarihinde tamamlanması planlanmakta olup, iş devam etmektedir.

- "Diyarbakır İçkale Yapıları Restorasyonu (Atatürk Müzesi, Eski Jandarma ve Cezaevi Binaları) ve 73-74 no'lu Burçlar ile 73-74-75 no'lu Burçlararası Surlar Restorasyonu İşi" 10/04/2012 tarihinde 2012-2013 yıllarına sari olarak ihale edilmiştir.

- "Diyarbakır İçkale St. George Kilisesi Restorasyonu İşi" 29/12/2006 tarihinde ihale edilmiş, 08/08/2008 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Diyarbakır Adliye A, Eski Komutanlık ve Cephanelik Binaları Restorasyonu İşi" 02/08/2010 tarihinde ihale edilmiş, 19/12/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Erzurum Yakutiye, Yeğenağa Mahallesi Sokak Sağıklaştırma Proje Yapımı İşi" 08/12/2011 tarihinde ihale edilmiş olup, işin sözleşmesine göre iş bitim tarihi 17/07/2012'dir.

- "Erzurum Uzundere, Öşki Kilisesi ve Ek Yapıları Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon ve Mühendislik Projeleri Yapımı (DAP) İşi" ilgili Genel Müdürlüğün 2012 Yılı Yatırım Programında bulunmakta olup, ihale çalışmaları sürdürülmektedir. Projelerin onaylanmasını müteakip Erzurum Öşki Kilisesi ve Ek Yapıları Restorasyonu (DAP) çalışmalarına başlanılabilecektir.

- "Erzincan Kemaliye Sokak Sağıklaştırma Uygulaması (DAP) İşi" ilgili Genel Müdürlüğün 2012 Yılı Yatırım Programında bulunmakta olup, ödenekler nispetinde çalışmalar gerçekleştirilecektir.

- "Harpur Kalesi Onarımı İşı" 24/06/2010 tarihinde ihale edilmiş ve 09/09/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Harpur Koruma Amaçlı İmar Planı Çevre ve Düzenleme (Yapısal Uygulama-Peyzaj), Sokak Sağıklaştırma (Alt Yapı Uygulama) Yapımı İşı" Elazığ İl Özel İdaresi tarafından ihale edilmiş, 23/11/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Gaziantep, Yavuz Eli Rumkale Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projesi Yapımı İşı" ilgili Genel Müdürlüğün 2012 Yılı Yatırım Programında bulunmakta olup, ödenekler nispetinde çalışmalar gerçekleştirilecektir.

- "Hakkari Kayme Sarayı Proje Yapımı İşı" 06/01/2011 tarihinde ihale edilmiş olup, sözleşmesine göre iş bitim tarihi 16/11/2011'dir. Projeler değerdendirilmek üzere Van Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna iletilmiştir.

- "Hakkari Kayme Sarayı Restorasyonu" ilgili Genel Müdürlüğün 2012 Yılı Yatırım Programında bulunmakta olup, ödenekler nispetinde çalışmalar gerçekleştirilecektir.

- "Kars Ani Şehri Restorasyonu İşı" kapsamında;

* Ebul Hamrend (Polatoğlu) Kilisesi Restorasyonu İşı devam etmekte olup, süre uzatımlı iş bitim tarihi 24/06/2012'dir.

* Projesi onaylı Selçuklu Sarayı'nın onarımına ilişkin yaklaşık maliyet çalışmaları devam etmektedir.

* Tigran Honents Kilisesi ve Ebul Manucehr Cami çevresinde yapılması gereken uygulamalar kazı çalışmaları gerçekleştirildiği takdirde yapılabilecektir.

- "Kars Ani Katedrali Proje Yapım İşı" mevzuatımız çerçevesinde 04/07/2011 ve 20/09/2011 tarihlerinde iki kere ihaleye çıkılmış, ancak yeterli teklif alınamadığından ihaleler iptal edilmiştir.

- "Kars Ani Ören Yerindeki Kültür Varlıklarının Projelerinin Yapımı", "Kars Gazi Ahmet Muhtar Paşa Konağı Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon Ve Mühendislik Projeleri Yapımı" ve "Kars Kanlı Tabya (Harp Tarihi Müzesi) Restorasyonu" İşleri ilgili Genel Müdürlüğün 2012 Yılı Yatırım Programında bulunmakta olup, ödenekler nispetinde çalışmalar gerçekleştirilecektir.

- "Kilis Sokak Sağıklaştırma Uygulamaları İşı" 25/06/2010 tarihinde ihale edilen iş 27/07/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Kilis Sokak Sağlıklaştırma Projesi Yapımı İşi" 15/08/2011 tarihinde ihalesi yapılmış olup, ödenekler nispetinde çalışmalar gerçekleştirilecektir.

- "Malatya Merkez Sokak Sağlıklaştırma Uygulamaları", "Malatya Darende Balaban Sokak Sağlıklaştırma Uygulamaları" ve "Malatya Yeşilyurt Sokak Sağlıklaştırma Uygulamaları" İşlerinin ihalesi Malatya İl Özel İdaresince yapılmış olup, ödenęi Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce Malatya İl Özel İdaresine aktarılmıştır. Söz konusu iş Malatya İl Özel İdaresi Koruma Uygulama Denetim Büroları denetiminde yapılmaktadır.

- "Malatya Ermeni Taşhoron (Hrant Dink) Kilisesi Restorasyonu İşi" Genel Müdürlüğün 2012 Yılı Yatırım Programında bulunmaktadır. Ancak, Malatya İl Özel İdaresi, Malatya Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğünün 16/12/2011 tarihli ve 12996 sayılı yazısında belirtilen Taşhoron Kilisesi'nin TOKİ tarafından yaptırılacağı hususunda 04/01/2012 tarihli ve 2518 sayılı yazımız ile Kültür Varlıkları ve Genel Müdürlüğünce uygun görüş verilmiştir.

- "Mardin Askeri Kışla (Mardin Müzesi Ek Hizmet Binası) Proje Yapım İşi" (GAP) (Rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri bila bedel İstanbul Teknik niversitesi tarafından hazırlanmış ve Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunca onaylanmıştır.

- "şanlıurfa Birecik Kalesi Restorasyonu İşi" ilgili Genel Müdürlüğün 2012 Yılı Yatırım Programında bulunmakta olup, proje revizyonuna ilişkin işlemler sürdürülmektedir. Proje çalışmalarının sonuçlandırılmasından sonra ödenekler nispetinde değerlendirilecektir.

- "şanlıurfa armelik Kervansarayı Restorasyonu", "şanlıurfa Harran Kalesi Restorasyonu İşi", "şanlıurfa Harran Kalesi Sur Duvarları Restorasyonu" ve "şanlıurfa Harran Ulu Camii Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon ve Mühendislik Projeleri Yapımı" İşleri ilgili Müdürlüğün 2012 Yılı Yatırım Programında bulunmakta olup, ihale işlemleri sürdürülmektedir.

- "şanlıurfa Mze Müdürlüğüne Jeneratör Alımı İşi" 30/11/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Pertek Kalesi Onarımı İşi" 10/03/2009 tarihinde ihale edilmiş olup, 21/09/2010 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Van Kalesi Onarımı İşi" 03/06/2010 tarihinde ihale edilmiş ve 10/08/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Van Müzesi CCTV Tesisatı Yapımı" 30/05/2011 tarihinde ihalesi yapılmış olup, 23/05/2011 tarihinde sözleşmesi imzalanan iş 31/05/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- "Van Kalesi II. Etap Onarımı İşi" 12/09/2011 tarihinde ihale edilmiş olup, sözleşmesine göre 05/06/2012 tarihinde tamamlanması planlanmaktadır.

- "Van Hoşap Kalesi Onarımı İşi" 20/01/2010 tarihinde ihale edilmiş olup, 06/05/2011 tarihinde tamamlanmıştır.

- Gaziantep "Zeugma Mozaik Müzesi" inşaatı, teşhir-tanzimi, çevre düzenlemesi ve kamulaştırması yaklaşık olarak 46.000.000 TL'ye mal olmuştur. Toplam 30.000 m² alana sahiptir. Ağırlıklı olarak Zeugma Antik Kenti'nde bulunan mozaikler sergilenmektedir. Dünyanın en büyük mozaik müzesidir. 2011 yılında Sayın Başbakanımız tarafından açılışı yapılmıştır.

- Edessa Arkeoloji Müzesi Haleplibahçe Mozaik Müzesi ve Arkeopark; Şanlıurfa Haleplibahçe mozaiklerinin yerinde korunması amacıyla üstünün örtülmesi ve müze haline getirilmesi ile birlikte 57.000 m² alan üzerinde Türkiye'nin en büyük müzelerinden biri olacak Şanlıurfa Edessa Arkeoloji Müzesi, Haleplibahçe Mozaik Müzesi ve Arkeopark işi kapsamında 04-05/06/2012 tarihlerinde sözleşmenin imzalanması, 5 gün içerisinde de yer tesliminin yapılarak işe başlanması planlanmaktadır. Aralık 2013 tarihinde müze kompleksi tamamlanacaktır.

SORU 2: Bahsi geçen bölgede tarihi ve kültürel anlamda paha biçilemez değere sahip olan Ermeni Kilisesi'ni yeniden onararak ibadet ve kültür turizmine açmayı düşünüyor musunuz? Bu yönlü çalışmalarınız nelerdir?

SORU 4: Tarihi ve kültürel değeri açısından böylesi bir eserin sahipsiz bırakılarak çürümeye terk edilmesi sizce de ibadet özgürlüğü açısından değerlendirildiğinde bir eksiklik değil midir? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

CEVAP 2-4 : Batman ili, Beşiri ilçesi, Yeni Pınar Köyü'nde bulunan Ermeni Kilisesi'nin mülkiyeti köy tüzel kişiliğine ait olup, söz konusu yapının temizlik çalışmaları Batman Müzesi Müdürlüğünden uzmanların katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce yalnızca Bakanlığımız mülkiyetinde ya da Bakanlığımıza tahsisli kültür varlığı kapsamındaki yapıların onarımları yapılabilirdiğinden mülkiyeti köy tüzel kişiliğine ait olan yapının onarımı hususu değerlendirilememektedir.

SORU 3: Doğu ve Güneydoğu illerimizde bulunan tarihi alanların ve yapıların tespit edilmesi ve gereken yapıcı önlemlerin alınarak bu alanların ve yapıların yeniden turizme kazandırılması için hangi kurumlarla ortaklaşarak çalışmalar yürütmektesiniz? Bu kurumlar hangileridir?

CEVAP 3: Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne ülkemizde bulunan ve mülkiyeti Bakanlığımıza ait ya da Bakanlığımıza tahsisli taşınmaz kültür varlığı kapsamındaki yapıların restorasyonlarının yapılmasına yönelik her yıl Yatırım Programı hazırlanarak önceliklere göre ve ödenekler nispetinde, taşınmazların restorasyonlarına yönelik proje ve uygulamalar yapılmaktadır. Söz konusu çalışmalar çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşlarla da işbirliği yapılmaktadır.

Ülkemizde bulunan taşınmaz kültür varlıkları ve sit alanlarının tespit ve tesciline ilişkin çalışmalar gerek kurum ve kuruluşlardan gelen resmi talepler gerekse de vatandaşlarımızdan gelen başvurular üzerine Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü uzmanlarınca 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında gerçekleştirilmekte ve hazırlanan bilgi ve belgeler ilgili Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne iletilmektedir.

Bahse konu bilgi ve belgelerin 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında ilgili Koruma Bölge Kurulunda değerlendirilmesi sonucunda taşınmaz kültür varlıkları ve sit alanları tescillenerek koruma altına alınmaktadır.

